

שלחו להדפסה

לחצו כאן להגדיל הטקסט

ניתוח דליפת שתן: למי זה מומלץ - ומה הסיכונים

אלפי נשים בישראל סובלות מדליפת שתן, מצב הפוגע קשות באיכות החיים. ניתוח זעיר פולשני בשם TVT הוא הנפוץ לטיפול בבעיה ומביא לתיקונה
ד"ר איתי גל

זו אחת הצרות השכיחות עמן מתמודדות נשים: דליפת שתן פוגעת קשות באיכות חיים. אבל ניתוח חדשני בשם TVT מביא לפתרון הבעיה. יחד עם גינקולוג ביה"ח הלל יפה, ד"ר בני פינר, הנה כל המידע שצריך לדעת לפני הניתוח:

למה צריך לבצע את הניתוח?

ניתוח השתלת סרט תת-שופכתי (מוכר יותר בשם TVT) הוא ניתוח זעיר פולשני אשר נועד לטפל בדליפת שתן במאמץ בקרב נשים. הכוונה למכלול מצבים הכוללים שיעול, עיטוש, צחוק, ריצה, קפיצה, הרמת משא כבד ולעיתים אף יחסי מין שהמשותף לכולם הוא עלייה בלחץ התוך-בטני. ניתוח ה-TVT (ראשי תיבות ל- Tension-free Vaginal Tape ובעברית - סרט המוחדר דרך הנרתיק ומונח ללא מתח) נמצא יעיל בכ-85% בטיפול בדליפת שתן במאמץ ויעילותו הודגמה גם בדליפת שתן מעורבת (שילוב של דליפת שתן במאמץ ודליפת שתן מתוך דחיפות אשר אינה קשורה למאמץ).

כמה הניתוח שכיח?

על פי מחקרים כ-11% מן הנשים יעברו במהלך חייהן ניתוח לטיפול בדליפת שתן ו/או בצניחת אברי האגן. ניתוח ה-TVT הינו הניתוח הנפוץ ביותר כיום לטיפול בדליפת שתן במאמץ. בשנים האחרונות, במקביל למגמה לפיה נשים רבות נוטלות חלק בפעילויות ספורט אינטנסיביות (פעילות בחדר כושר, ריצה למרחקים ארוכים, משחקי כדור כגון כדורסל או כדורעף, קפיצה בטרמפולינה וכו') ניכרת עליה במספר הנשים החוות דליפת שתן במאמץ ומבקשות טיפול על מנת שיוכלו להמשיך בפעילותן.

האם יש אלטרנטיבות לניתוח?

ניתן לבצע תרגילים לחיזוק שרירי רצפת האגן בהנחיית פיזיותרפיסט/ית תוך שילוב מערכת ביופידבק שמטרתה למקסם את יעילות התרגול. יש לזכור כי לא מדובר בשרירים שאנו מפעילים באופן אינטואיטיבי ועל כן חשובה ההדרכה. התקן נרתיקי ('פסרי') – מדובר באביזר בצורת טבעת העשוי מסיליקון ומוחדר לנרתיק על ידי האישה עצמה או על ידי רופא נשים. ההתקן מפעיל לחץ מקומי כנגד צינורית השתן (השופכה) ובכך מסייע למנוע את פתיחתה בעת עלייה בלחץ התוך בטני.

מה צריך להכין לפני?

לפני שתופני לניתוח TVT, בהתאם לשיקול דעתו של הרופא (במידה שהדבר נחוץ על מנת לבסס את האבחנה), יתכן שתתבקשי לבצע בדיקה הקרויה אורו-דינמיקה שבמהלכה ממלאים את שלפוחית השתן בנוזל סטרילי דרך צינורית עדינה ובודקים את תפקודה על מנת לאפיין את הסיבה המדויקת לדליפת השתן.

בנוסף לקראת הניתוח תתבקשי לבצע בדיקות דם ושתן שגרתיות. בנשים מעל גיל 50 מומלץ לבצע צילום חזה וא.ק.ג. בתי חולים מסוימים מבקשים לבצע משטח מהאף לנוכחות חיידק עמיד המכונה MRSA. במקרה שתוצאת הבדיקה חיובית יש לקבל טיפול על ידי משחה אנטיביוטית למשך שבוע.

בהתאם למצבך הבריאותי הכללי ובהתאם לנוהלי בית החולים יתכן שתקבע לך פגישה עם רופא מרדים עוד בטרם מועד הניתוח.

מה קורה ביום הניתוח?

ביום הניתוח תתבקשי להתייצב בבית החולים בשעה שנקבעה. עליך להיות בצום מלא (אוכל ושתיה) במשך 6 שעות לפחות לפני שעת הניתוח המתוכננת. כשיגיע תורך תועברי לחדר הניתוח. ניתוח TVT מבוצע תחת הרדמה כללית (דרך הוריד) או אזורית (קרויה גם הרדמה 'ספילית') על ידי זריקה בגב. קיימות גם גרסאות של ניתוח TVT הניתנות לביצוע אפילו באלחוש מקומי בלבד.

כמה זמן נמשך הניתוח?

ניתוח TVT אינו ניתוח ארוך ונמשך בממוצע כ-30 דקות. למרות זאת יש לזכור כי מרגע הכניסה לחדר הניתוח מבצעות, כמו בכל ניתוח, פעולות חיוניות נוספות כגון זיהוי המטופלת, הרכבת ערוי והרדמה האורכות זמן ולמלווים הממתינים מחוץ לחדר הניתוח נראה לעיתים כי עבר זמן רב יותר.

כמה רופאים לרוב משתתפים בניתוח?

ניתוח ה-TVT מבוצע על ידי מנתח/ת אחד או שניים (מנתח ועוזר). בנוסף משתתף בניתוח הרופא המרדים וצוות אחים/אחיות של חדר הניתוח.

מה בדיוק עושים בניתוח בפרוטרוט?

ניתוח TVT מבוסס על השתלת סרט סינטטי מתחת לשופכה (צינורית השתן) במטרה לתמוך בה ולמנוע את פתיחתה ומעבר שתן דרכה בעת עלייה בלחץ התוך-בטני. קיימות גרסאות שונות לניתוח ה-TVT. המשותף לכולן הוא ביצוע חתך קטן (1.5 ס"מ) בדופן הקדמי של הנרתיק, מתחת לפתח השופכה והעברת הסרט דרכו. השוני מתבטא במהלך הסרט באגן:

- TVT קלאסי ('רטרו-פובי') – בניתוח זה הסרט מועבר מהנרתיק כלפי מעלה, אל עבר הבטן התחתונה, משני צידי שלפוחית השתן. לשם כך מבוצעות שתי דקירות זעירות (כ-2 מ"מ כל אחת) בבטן התחתונה באזור השיער, דרכן מועברים המוליכים המשמשים להנחת הסרט במקומו.
- TVT-O/TVT-A ('טרנס-אובטרטור') – בניתוח זה מועבר סרט ה-TVT מהנרתיק לשני הצדדים, לכיוון הירכיים ועובר דרך חלל בעצמות האגן הקרוי חלל האובטרטור. לשם כך מבוצעות שתי דקירות זעירות (כ-2 מ"מ כל אחת) באזור המפגש בין הירך לבין השפה הגדולה של הפות.
- 'מיני-סלינג' (סרט זעיר דרך חתך יחיד) – בניתוח זה הסרט המושלל קצר במיוחד ובשני קצותיו מנגנון המקבע אותו לשריר המצוי משני צידי האגן. עקב כך אין צורך בדקירות נוספות מעבר לחתך הקטן בנרתיק וזאת בשונה מ-TVT הקלאסי או מ-TVT דרך חלל האובטרטור.

בחירת הסוג הספציפי של ניתוח ה-TVT נעשית על ידי המנתח בהתאם לשיקול דעתו הקליני ולניסיונו בטכניקות השונות. ניתן לבצע את ניתוח ה-TVT בנפרד או כחלק מניתוחים גינקולוגיים אחרים ומניתוחים לשיקום רצפת האגן (כגון תיקון צניחה נרתיקית).

מה קורה אחרי הניתוח?

לאחר ניתוח TVT את צפויה לשהות במחלקת התאוששות למשך כשעה לצורך ניטור לחץ הדם והדופק ומדדים נוספים. בהמשך תועברי למחלקת אשפוז לצורך השגחה נוספת.

מה הטיפול שמקבלים אחרי הניתוח?

לאחר הניתוח את צפויה לקבל עירוי נוזלים ותרופה לשיכוך כאב במידת הצורך. במקרה שהוכנס בניתוח קטטר לשלפוחית השתן הוא צפוי להיות מוצא שעות ספורות לאחר הניתוח. זמן מה לאחר הוצאת הקטטר תתבקשי לרוקן את השלפוחית בשירותים או בסיר ואז ימדדו את נפח השתן שנותר באמצעות מכשיר אולטרא-סאונד נייד כדי לוודא שאת מסוגלת לרוקן את שלפוחית השתן עצמונית ביעילות.

מתי משתחררים הביתה?

שחרור הביתה לאחר ניתוח TVT צפוי שעות ספורות לאחר הניתוח או ביום שלמחרת. הדבר תלוי הן בהעדפותיו של המנתח ושל בית החולים בו מבוצע הניתוח והן במצבך הבריאותי הכללי, במהלך הניתוח וההתאוששות שלאחרי.

כמה זמן נשארים בימי מחלה בבית?

מומלץ להישאר בבית כשבוע לאחר ניתוח TVT. בימים הראשונים יתכן כאב קל או אי נוחות באזור הנרתיק ו/או הירך הפנימי וכן דימום קל. תופעות אלה צפויות לחלוף תוך כמה ימים.

איזה טיפול צריך לבצע בבית?

אין צורך בחבישה או בטיפול מיוחד בבית לאחר ניתוח TVT. אם הושמו אגדים (פלסטרים) על דיקורי היציאה בירך ניתן להסירם בבית רצוי בזמן המקלחת (הדבק נחלש במגע עם המים). מומלץ לרוחץ את אזור הניתוח במים וסבון כרגיל.

מה מותר ומה אסור לאכול אחרי הניתוח?

אין מגבלות ספציפיות בנוגע למזון ולשתיה לאחר ניתוח TVT.

מה סימני האזהרה שדורשים להתקשר לרופא?

ככלל, ניתוח TVT אינו כרוך על פי רוב בסיכונים גדולים. עם זאת, תסמינים כגון כאבים עזים באזור הניתוח, דימום בכמות מרובה או אצירת שתן (חוסר יכולת לרוקן את השלפוחית) מצריכים התייחסות רפואית.

ממה צריך להיזהר בתקופת ההחלמה?

כיוון שסרט ה-TVT אינו תפור או מקובע למקומו אלא הוגף הוא זה שהופך את הסרט לחלק אינטגרלי ממנו על ידי הצמחת רקמה דרך החללים שבסרט ה-TVT וסביבו, תהליך האורך שבועות ספורים, רצוי להימנע מהפעלת לחץ על אזור רצפת האגן (כפי שעלול לקרות במהלך פעילות גופנית אינטנסיבית) ומיחסי מין במשך ארבעה שבועות לאחר הניתוח.

מתי אפשר לחזור לעבודה?

ניתן לשוב לעבודה, בהנחה שאין מדובר בעבודה פיזית קשה, לאחר שבוע מהניתוח. במקרה שעדיין את חשה כאבים משמעותיים, דימום מעבר למינימאלי, או צריבה במתן השתן כדאי להיוועץ ברופא קודם שובך לעבודה.

מתי אפשר לחזור לפעילות ספורט?

פעילות ספורט בריבית קלה כגון הליכה ניתן לבצע כבר לאחר כשבוע מניתוח TVT. לגבי פעילות יותר אינטנסיבית כגון ריצה שחייה, רכיבה או פעילות בחדר כושר עדיף להמתין עד לאחר הביקורת אצל הרופא המנתח.

מתי צריך ביקורת אצל הרופא?

אין צורך בבדיקות דימות שגרתיות לאחר ניתוח TVT אך חשוב לבצע ביקורת בתר-ניתוחית אצל הרופא כארבעה עד ששה שבועות לאחר הניתוח.

יעוץ רפואי: ד"ר בני פינר, רופא בכיר במחלקת נשים ויולדות, אחראי מרפאת אורו-גינקולוגיה וניתוחי רצפת אגן, המרכז הרפואי הלל יפה